

Български институт за правни инициативи

Ул. „Г. С. Раковски“ № 132, ет. 3 Тел.: +359/2/9808084
София 1000 www.bili-bg.org
България office@bili-bg.org

Изх. № ИППН 62-080726

ДО

Комисията по превенция и противодействие
на корупцията в 52-то Народно събрание на
Република България

*Относно: Въпроси към кандидата за член на Комисия за противодействие на корупцията
от квотата на Народното събрание*

**Уважаеми членове на Комисията по превенция и противодействие на корупцията в 52-
то Народно събрание на Република България,**

На основание раздел II, т. 4 от ПРОЦЕДУРНИ ПРАВИЛА за условията и реда за предлагане на кандидати, представяне и публично оповестяване на документите, изслушване на кандидатите за избор от Народното събрание на член на Комисията за противодействие на корупцията, отправяме към кандидата за член на КПК от квотата на Народното събрание следните въпроси:

ВЪПРОСИ

I. ОБЩИ ВЪПРОСИ

1. Как си обяснявате липсата на конкуренция при излъчването на номинации от Народното събрание? Бихте ли разказали как се стигна до Вашата номинация?
2. Трябва ли КПК да се самосезира и да разследва български граждани, включени в санкционни списъци за корупция от външни юрисдикции?

3. В Закона за противодействие на корупцията сред лица, заемащи публични длъжности бяха разширени обстоятелствата на деклариране, като се включиха криптовалути, както и тайни и/или неформални организации и общества. По какъв начин ще осигурите ефективен контрол за съответствие на тези обстоятелства?
4. Антикоруptionната комисия изначално не се ползва с обществено доверие и неодобрението към нея е изключително високо¹. Как си обяснявате тези обществени нагласи? Какви мерки бихте предприели за повишаване на ефективността и легитимността на Комисията пред обществото?
5. Как бихте гарантирали, че Комисията за противодействие на корупцията няма да се подава на политически или друг външен неправомерен натиск, имайки предвид че основните критики към работата на КПК са свързани с избирателност и политически зависимости в дейността?
6. Как ще гарантирате защитата на лицата, които подават сигнали за корупция, след като друг орган е упълномощен да съблюдава общата защита на лицата, които подават сигнали за нередности?
7. Смятате ли, че нивото на взаимодействие между различните органи, призвани за борба с корупцията трябва да бъде задълбочено или напротив – автономията на всяко от тях трябва да е водещ приоритет?
8. Какви според Вас са основните слабости на досегашните антикорупционни структури и по какъв начин Вашият подход ще предотврати повторението им?
9. България продължава да е единствената държава член на ЕС, в която няма реални резултати в борбата с корупцията, като едновременно страната е лидер по брой на органи с антикорупционни правомощия. Считате ли, че разделянето на дейността по отнемане на незаконно придобитото имущество от политиките по превенция на корупцията, разработването на мерки за нейната превенция и противодействие на корупцията сред лицата, които заемат публични позиции в два отделни органа ще доведе в стратегически план до постигането на реални резултати в тази сфера и защо?
10. По какъв начин ще бъде направено функционалното разпределение на отговорностите между членовете на Комисията?

¹ Вж. напр. изследването: „Обществени нагласи към еднолични и колективни органи, избирани от Народното събрание“. БИПИ. 2025 г. Отрицателни оценки за дейността на КОНПИ изразяват 63,4% от гражданите, което я превръща в най-критично оценения орган от изследваните.

II. ВЪПРОСИ КЪМ ПЛАМЕН ТОДОРОВ ПО ПРЕДСТАВЕНАТА КОНЦЕПЦИЯ

1. В концепцията си многократно подчертавате необходимостта от последователно и еднакво прилагане на закона, като предлагате изграждането на база данни с мотивите на съдебните решения по актове на Комисията. Как бихте предотвратили риска подобна практика да се превърне във вътрешно правило, което ограничава независимата преценка по конкретните случаи? Къде според Вас е границата между правната предвидимост и механичното следване на предходни решения, като се има предвид, че българската правна система не е прецедентна?
2. На няколко места във Вашата концепция акцентирате върху необходимостта от активно взаимодействие с прокуратурата, МВР, ДАНС, НАП, АДФИ и редица други институции. Как ще гарантирате, че това сътрудничество няма да прерасне в институционална зависимост или в прехвърляне на отговорност между отделните органи при неуспешни разследвания?
3. В концепцията застъпвате идеята за преминаване от реактивен към проактивен модел на разследване чрез използване на анализ на големи масиви от данни и съвременни технологии. Какви гаранции бихте предложили за защита на личните данни, както и срещу профилирането на граждани и длъжностни лица, в случай че Комисията реши разследването да не се свежда единствено до започване на оперативна дейност след постъпил сигнал? С какви конкретни механизми можете да подсиgurите недопускане на недобросъвестно или небрежно използване на информация, добита превантивно, например чрез финансов анализ и проследяване на парични потоци?
4. В концепцията си говорите за изграждане на „институционална памет“ и професионална приемственост, но на този етап институцията, за която кандидатствате и нейните предшественици са по-скоро компрометирани, от гледна точка на дейността им и ефекта, която тя има за гражданите. Как бихте гарантирали, че този процес на „приемственост“ няма да възпроизведе практики и модели на работа, които досега успешно са подкопавали общественото доверие към предходните антикорупционни органи?
5. Концепцията Ви е изградена върху принципите на независимост, професионализъм и безпристрастност. Как бихте реагирали, ако политическият натиск не идва отвън, а се проявява чрез устойчиво мнозинство в самата Комисия? Кои механизми за публичност и отчетност бихте използвали в подобна ситуация?
6. Вие подчертавате значението на международното сътрудничество и обмена на информация с европейски и национални институции. Следва ли според Вас КПК да извършва самостоятелни проверки по отношение на лица, посочени в международни санкционни режими или чуждестранни антикорупционни разследвания?

Български институт за правни инициативи

Ул. „Г. С. Раковски“ № 132, ет. 3 Тел.: +359/2/9806084
София 1000 www.bili-bg.org
България office@bili-bg.org

7. Комисията е колективен орган. Какво бихте направили, ако мнозинството последователно отхвърля предложените от Вас политики?
8. На стр. 7 от Вашата концепция посочвате, че „общественият авторитет на Комисията ще се утвърди не чрез публични оценки или декларации, а чрез обективна оценка на партньорите, с които взаимодействаме, както и с резултати, които отчитаме.“ По този повод считате ли, че Комисията следва да публикува подробни статистически данни, които да включват работата, която е свършила, както и информация за прекратени проверки, откази да образува производства и причини за това, за да се избегнат съмненията за избирателност в нейната дейност?

С уважение,

Биляна Гяурова-Вегертседер

Директор

Български институт за правни инициативи